

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Maa- ja metsätalousministeriö
lausuntopalvelun kautta

Asia: Lausunto luonnoksista maa- ja metsätalousministeriön
asetuksiksi vesilintuihin, merihanheen, metsähanheen ja nokikanaan
liittyen (VN/17452/2026-MMM-1)

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoamme Maa- ja metsätalousministeriön
luonnoksista asetuksiksi:

1. vesilintujen hämäremetsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2026–2029
2. merihanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2026–2029
3. metsähanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2026–2027
4. nokikanan metsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2026–2029

Kiitämme ministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausumme luonnoksista seuraavaa.

1. Asetusluonnos vesilintujen hämäremetsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina
2026–2029

Mielestämme asetukset on perusteltu ja tarpeellinen. Huomautamme, että tunnin bufferi auringon noususta ja laskusta on lajintunnistuksen näkökulmasta maksimiaika ja tunnistus on mahdollinen ainoastaan hyvissä olosuhteissa, pilvettöminä päivinä ja metsästyskauden alussa. Aika on lyhyempi pilvisinä aamuina ja iltoina, jotka ovat tunnetusti myös suositumpia ja saalisvarmempia metsästysaikoja kuin selkeiden päivien aamut ja illat. Syksyn edetessä aika, jolloin on vesilintujen tunnistamiselle riittävät valaistusolosuhteet, lyhenee myös selvästi. Asetusta on syytä muuttaa niin, että metsästyskielto alkaa puoli tuntia auringonlaskun jälkeen ja päättyy puoli tuntia ennen auringonnousua.

Vesilintujen hämärässä metsästyksen kieltäminen ei ole lainsäädännöllisesti asia, josta on mielekästä säätää asetuksella muutamien vuosien välein. Kehotamme ministeriötä valmistelemaan metsästyslain muutosta, jolla hämäremetsästyksen kieltäminen pysyvästi asetuksen voimassa olon päätyttyä.

2. Asetusluonnos merihanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2026–2029

Metsästysvuodelle esitetään merihanhen metsästyksen kieltämistä sisämaassa sekä kiellettäisiin ravintohoukuttimen käyttö peltometsästyksessä 10.8.-20.8. Lisäksi asetettaisiin metsästäjäkohtainen enintään kahden yksilön päiväkohtainen saaliskiintiö.

Mielestämme asetus on perusteltu ja tarpeellinen, mutta osin riittämätön. Esitämme asetusta muutettavan seuraavalla tavalla:

Merihanhien aikaistetussa peltometsästyksessä 10.8.-20.8. tulee kieltää ravintohoukuttimen lisäksi houkutuskuvien eli kaaveiden käyttö. Aikaistetun peltometsästyksen tarkoituksena on hanhien aiheuttamien satovahinkojen torjuminen. Hanhien houkuttelua kaaveiden avulla käytetään paikoin yleisesti merihanhien metsästyksen ensimmäisen 10 päivän aikana. Houkuttelu kaaveiden avulla metsästettäväksi on ristiriidassa aikaistetun peltometsästyksen alkuperäisten tavoitteiden kanssa.

Aikaistettu peltometsästys on myös perusteltua rajoittaa vain niiden peltojen välittömään läheisyyteen, joilla on perusteltu riski hanhien aiheuttamille merkittäville satovahingoille.

Ravintohoukuttimen käytön kieltö tulee lisäksi laajentaa koskemaan koko metsästyskautta.

3. Asetusluonnos metsähanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2026–2027

1) Metsästysvuodelle esitetään metsästyksen sallimista viikon ajan (20.8.-27.8.) taigametsähanhen esiintymisalueella Kainuussa sekä valtaosassa Lapin maakuntaa ja Pohjois-Pohjanmaata lukuun ottamatta rannikkoaluetta sekä muutamissa Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntien kunnissa. Metsästystä rajoitettaisiin lisäksi metsästäjäkohtaisella yhden linnun saaliskiintiöllä ja kieltämällä pelloilla tapahtuva metsästyksi sekä ravintohoukuttimen käyttö.

Pidämme vaarantuneen taigametsähanhen metsästyksen rajoittamista välttämättömänä. Taigametsähanhen 20.8-27.8. tapahtuvan metsästyksen saalis koostuu Suomessa pesineistä ja kuoriutuneista yksilöistä eli Suomen pesimäkannan kasvun kannalta arvokkaimmista yksilöistä. Niiden ihmisestä johtuva kuolleisuus tulee minimoida. Suomen metsähanhikannan alueellista lentopoikastuottoa ei tunneta, ja tiedot paikallispopulaatioiden koosta ovat hyvin vajavaiset. Tästä huolimatta esityksellä laajennettaisiin alkukauden metsästysaluetta, mikä lisää Suomen populaation metsästyskuolleisuutta taigametsähanhen levinneisyyden eteläosissa. Mielestämme metsästysaluetta ei pidä laajentaa esityksen mukaisesti. Metsästysalueen laajentaminen levinneisyyden eteläosiin kasvattaa riskiä sille, että lisäkuolleisuudella on merkittäviä vaikutuksia populaatioon, sillä eteläosien kanta on harva. Kokoamiemme tietojen mukaan viime vuosina Pohjois-Savossa on todettu enimmillään vain viisi ja Pohjois-Karjalassa vain 40 reviiriä.

Suomen metsähanhikannan elinvoimaisuuden ja kannan kasvun maksimoiseksi olisi edelleen perusteltua luopua metsähanhen alkukauden metsästyksestä kokonaan.

2) Lisäksi sallittaisiin metsähanhien metsästys laajalla alueella itäisessä ja kaakkoisessa Suomessa 1.10.-30.11. Edelliseen metsästyskauteen verrattuna Kaakkois-Suomen metsästysaluetta laajennettaisiin. Loka-marraskuun metsästyksessä ravintohoukuttimen käyttö olisi sallittu, eikä pyyntiin liity saaliskiintiöitä.

Mielestämme loppusyksyistä loka-marraskuista metsähanhien metsästysaluetta ei tule laajentaa edellisvuodesta esityksen mukaisesti. Alueen laajentaminen kasvattaa riskiä sille, että metsästyssaaliiksi saadaan enemmän Suomessa pesineitä taigametsähanhia. Syksyn 2025 metsähanhiaineistossa Suomessa lajilleen määritetyistä paikallisena havaituista metsähanhista

taigametsähanhia oli lokakuun ensimmäisellä kolmanneksella 86 %, toisella kolmanneksella 88 % ja viimeisellä kolmanneksella 98 %.

Metsästys tulee rajoittaa vain lokakuulle. Marraskuun haastavissa oloissa ja lyhyessä päivässä syysmuuttoon valmistautuvien yksilöiden metsästystä ei tule esityksen mukaisesti sallia.

Loppusyksyinen metsästys tulisi lisäksi rajoittaa vain pelloille. Pelloilla tundrametsähanhia ja nuoria yksilöitä valikoiva pyynti on mahdollista. Samalla suot ja vesistöt säilyvät metsähanhille turvallisina lepäilypaikkoina. Kaakkoisessa Suomessa on hyvin vähän rauhallisia metsästyshäirinnältä vapaita alueita, mikä on todennäköisesti syynä sille, että kaakkoisessa Suomessa levähtää syksyisin verraten vähän metsähanhia, vaikka niitä muuttaa runsaasti alueen ylitse.

Ravintohoukuttimen käyttö tulee kieltää myös metsähanhien loppusyksyisessä metsästyksessä, ja asettaa metsästäjäkohtainen enintään kahden yksilön päiväkohtainen saaliskiintiö merihanhen tapaan.

4) Asetusluonnos nokikanan metsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2026–2029

Mielestämme asetukset on välttämätön ja nokikanan rauhoitus perusteltu.

Kehotamme ministeriötä ryhtymään toimenpiteisiin erittäin uhanalaisen nokikanan pysyväksi rauhoittamiseksi poistamalla laji metsästyslain 5 §:stä. Se on helposti tunnettava vesilintu, joka ei ole ollut Suomessa suosittu riistalintu ja jonka riistasaalet ovat olleet pieniä. Nokikanan pysyvälle rauhoittamiselle on hyvät perusteet, eikä muutoksella ole riistataloudellista merkitystä.

Lisäksi

Taigametsähanhi ja tundrametsähanhi katsotaan nykysystematiikassa eri lajeiksi, ei alalajeiksi, kuten aiemmin, ja asetukset luonnoksessa. Ministeriön tulisi päivittää lainsäädäntö ajantasaisen systematiikan mukaiseksi (metsästyslaki 5 §).

Eduskunta on velvoittanut maa- ja metsätalousministeriön myös muihin toimenpiteisiin uhanalaisten ja vähentyneiden riistavesilintujen kantojen parantamiseksi. Näitä toimenpiteitä on listattu vuonna 2023 lausunnolla olleessa luonnoksessa vastuullisen vesilintujen metsästyksen strategiaksi.

Strategiaehdotuksessa tunnistettiin useita vesilintukantojen vähenemisen pysäyttämiseksi välttämättömiä toimenpiteitä, kuten ravintohoukuttimen käytön kieltäminen ja puolusukeltajasorsien metsästysverotuksen rajoittaminen esimerkiksi lajikohtaisilla kiintiöillä. Kehotamme ministeriötä ryhtymään toimiin myös näiden toimenpiteiden edistämiseksi asetuksilla.

BirdLife Suomen puolesta

25.6.2026

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja